

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ
၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များအနက် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရေး ဥပဒေ
[၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥပဒေ အမှတ် ၂၂။]
ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၃၃၅ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၁ရက်။
(၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၅ရက်။)

အောက်ဖော်ပြပါဥပဒေကိုထုတ်ပြန်ကျေညာသည်။

နိဒါန်း

ဥပဒေစကားရပ်များ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းညီညွတ်စွာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း ၁

အမည်၊ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်၊ သက်ဆိုင်ခြင်း

၁။ ။ (က) ဤဥပဒေကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

(ခ) ဤဥပဒေသည် ချက်ခြင်းအာဏာတည်ရမည်။

၂။ ။ ဤဥပဒေသည် အောက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေများနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်-

(က) ဤဥပဒေ အာဏာမတည်မီက ဥပဒေပြုအာဏာပိုင် တရပ်ရပ်ကပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အက်ဥပဒေများ၊ ဥပဒေများ၊ တချက်လွှတ်ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်များနှင့်ကြေညာချက် များ၊

(ခ) ဤဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက်တွင် ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်တရပ်ရပ်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်များနှင့် ကြေညာချက်များ။

အခန်း ၂

အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရေးလမ်းညွှန်များ

၃။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရေးလမ်းညွှန်များသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်စေ ရမည်-

(က) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်သောစကားရပ်များသည် သာမန်နေ့စဉ်သုံး အနက်အဓိပ္ပါယ် ကိုဆောင်စေရမည်။ သို့ရာတွင် ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့်အညီ သီးခြားအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပေးရန် လိုအပ်သောစကားရပ်သည် ယင်းသီးခြား အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်စေရမည်။

(ခ) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်ရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ယင်းဥပဒေကိုပြုသည့်အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီအောင် ဖွင့်ဆိုရမည်။

- (ဂ) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်ရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ယင်းဥပဒေမပြဋ္ဌာန်းမီက ရှိရင်းစွဲ ဖြစ်သော သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် အခြေအနေကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းအခြေ အနေကို မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မည်သို့မည်ပုံ ပြင်ဆင်ရန် လိုကြောင်းကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားနိုင်သည်။
- (ဃ) အထူးဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်သည် ယေဘုယျဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် ပါရှိ သောသက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လွှမ်းမိုးသည်။ ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် ပါရှိသောအထူးပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ် ရပ်သည် ယင်းဥပဒေတွင်ပါရှိသော ယေဘုယျပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လွှမ်းမိုးသည်။
- (င) ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်ဟု အတည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည်နောက်ကြောင်းပြန် အာဏာသက်ရောက်မှုမရှိစေရ။ သို့ရာတွင် မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေမျှနောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုမရှိစေရ။
- (စ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်သာသက်ဆိုင်သော ဥပဒေတွင် တနည်းတဖုံဖော်ပြထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းဥပဒေ သည်နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။
- (ဆ) ရှေးဦးကျသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်နှင့် နောက်ကျသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်တို့ ကွဲလွဲ ဆန့်ကျင်နေပါက နောက်ကျသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အတည်ဖြစ်စေရမည်။
- ၄။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်ရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ယင်းဥပဒေကိုမပြဋ္ဌာန်းမီက ဥပဒေ ရေးဆွဲရေးကော်မီရှင်၊ သို့မဟုတ်ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အချက် မှတ်တမ်း များကိုလည်းကောင်း၊ ရေးဆွဲခဲ့သော ဥပဒေမူကြမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဒေပြုရခြင်း၏ ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်ကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။

အခန်း ၃

အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ

- ၅။ ။ (က) အောက်ပါစကားရပ်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရမည်။
- (၁) “မြန်မာ”ဆိုသောစကားရပ်ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးစွဲရာ၌ ယင်းစကားရပ် တွင် ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ ဗမာ၊ စသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ ပါဝင်သည်။
- (၂) “အခြေခံဥပဒေ”ဆိုသော စကားရပ်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ဆိုသည်။
- (၃) “အစိုးရ”ဆိုသော စကားရပ်တွင် ဆိုင်ရာကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေခံဥပဒေဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေ တရပ်ရပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်၏ စီမံခန့်ခွဲမှု အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသော အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုသည်။
- (၄) “ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း”ဆိုသောစကားရပ်သည် မြူနီစီပါယ်ကော်မတီကိုဖြစ်စေ၊ မြို့ကော်မတီကို ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ်ဒေသဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေကိုကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရန်၊ သို့မဟုတ်စီမံအုပ်ချုပ်ရန် ဥပဒေဖြင့် တာဝန်အပ်နှင်းခြင်းခံရသော၊ သို့မဟုတ် အစိုးရတာဝန်အပ်နှင်းခြင်းခံရသောအခြား အဖွဲ့အစည်း ကိုဖြစ် စေဆိုသည်။

- (၅) “ဥပဒေ”ဆိုသောစကားရပ်တွင် ဤဥပဒေအာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာတည်ပြီးနောက်ဖြစ်စေ ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်တရပ်ရပ်က ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ဥပဒေ၊ အက်ဥပဒေ၊ တချက်လွှတ်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ အမိန့်အပြင်ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော ဓလေ့ထုံးတမ်းများလည်း ပါဝင်သည်။
- (၆) “နည်းဥပဒေ”ဆိုသော စကားရပ်တွင် ဥပဒေတရပ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ပြုလုပ်သောနည်းဥပဒေနှင့် ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေအဖြစ်ဖြင့်ပြုသော စည်းမျဉ်းဥပဒေပါဝင်သည်။
- (၇) “စည်းကမ်းဥပဒေ”ဆိုသော စကားရပ်သည် ဥပဒေတရပ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ပြုလုပ်သော စည်းကမ်းဥပဒေကိုဆိုသည်။
- (၈) “အမိန့် ကြော်ငြာစာ” ဆိုသော စကားရပ်သည် ပြန်တမ်းတွင်ပါဝင်သော အမိန့်ကိုဆိုသည်။
- (၉) “ပြန်တမ်း” ဆိုသော စကားရပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်းကို ဆိုသည်။
- (၁၀) “စတင်အာဏာတည်ခြင်း”ဆိုသောစကားရပ်သည် ဥပဒေစတင်အာဏာတည်သည့်၊ သို့မဟုတ် စတင် အကျိုးသက်ရောက်သည့်နေ့ရက်ကို ဆိုသည်။
- (၁၁) “နိုင်ငံသား”ဆိုသော စကားရပ်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားကို ဆိုသည်။
- (၁၂) “နိုင်ငံခြားသား” ဆိုသော စကားရပ်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသား မဟုတ်သူကို ဆိုသည်။
- (၁၃) “တပ်မတော်” ဆိုသော စကားရပ်သည် နိုင်ငံတော်၏ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်နှင့် လေတပ်တို့ကိုဆို သည်။
- (၁၄) “တရားရုံး” ဆိုသော စကားရပ်တွင် တရားရုံးအဖွဲ့အစည်း၊ တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့ အပြင် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အဖွဲ့တရပ်ရပ်၊ သို့မဟုတ် အာဏာပိုင် တစ်ဦးဦးလည်း ပါဝင်သည်။
- (၁၅) “ကျမ်းကျိန်လွှာ” ဆိုသော စကားရပ်တွင် ကတိသစ္စာပြုလွှာ ပါဝင်သည်။
- (၁၆) “ကျမ်းသစ္စာပြုခြင်း” ဆိုသော စကားရပ်တွင် ကတိသစ္စာပြုခြင်းပါဝင်သည်။
- (၁၇) “လက်မှတ်ရေးထိုးသည်” ဆိုသော စကားရပ်တွင်မိမိအမည်ကို မရေးနိုင်သောသူ တဦးတယောက် က ကြက်ခြေခတ်ခြင်း၊ လက်ဗွေနှိပ်ခြင်း အစရှိသည့်အမှတ်အသားပြုလုပ်ခြင်း ပါဝင်သည်။
- (၁၈) “မှတ်ပုံတင်ခြင်း” ဆိုသော စကားရပ်သည် စာတမ်းအမှတ်အသားများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် တည်ဆဲဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဆိုသည်။
- (၁၉) “ရေးသားချက်” ဆိုသော စကားရပ်တွင်စာပုံနှိပ်ခြင်း၊ ကျောက်ပုံရေးကူးခြင်း၊ ဓါတ်ပုံရိုက်ကူးခြင်း အပြင် အခြားမြင်သာသော ဖော်ပြချက်များလည်း ပါဝင်သည်။
- (၂၀) ‘မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း’ ဆိုသော စကားရပ်တွင် မြေ၊ မြေမှဖြစ်ထွန်းလာသော အကျိုးခံစား ခွင့်များ၊ မြေ၌စိုက်ထူထားသော အရာဝတ္ထုများအပြင် ယင်းအရာဝတ္ထုတို့တွင် အမြဲတပ်ဆင်ထားသည့် အရာဝတ္ထုများလည်း ပါဝင်သည်။
- (၂၁) “ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း” ဆိုသော စကားရပ်တွင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းမှတစ်ပါး အခြား ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး ပါဝင်သည်။

- (၂၂) “ပြစ်မှု” ဆိုသော စကားရပ်သည် တည်ဆဲဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်နိုင်သော ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကို ဆိုသည်။
- (၂၃) “အားပေးကူညီခြင်း”၊ သို့မဟုတ် “အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ပြစ်မှု တစ်ခုခုကို ကျူးလွန်စေရန် တဦးတယောက်သောသူအား လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကူညီ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုတစ်ခုခုကိုကျူးလွန်ရန် အခြားသူတဦးနှင့်ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်း ပါဝင်သည်။
- (၂၄) “တဦးတယောက်သောသူ”၊ “သူတဦး”၊ “ပုဂ္ဂိုလ်” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ကုမ္ပဏီ၊ အသင်း၊ အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုခု၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးပါဝင်သည်။
- (၂၅) “အရွယ်ရောက်သူ”ဆိုသောစကားရပ်သည် အသက် ၁၈နှစ်ပြည့်ပြီးသူကို ဆိုသည်။
- (၂၆) “ဘခင်” ဆိုသော စကားရပ်တွင်ဥပဒေအရ မွေးစားသော ဘခင်လည်းပါဝင်သည်။
- (၂၇) “သား” ဆိုသော စကားရပ်တွင် ဥပဒေအရ မွေးစားသော သားလည်းပါဝင်သည်။
- (၂၈) “ရက်” ဆိုသော စကားရပ်သည် ညဉ့်သန်းခေါင် အချိန်မှစ၍ ရေတွက်သော နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ ကာလ အပိုင်းအခြားကို ဆိုသည်။
- (၂၉) “လ” ဆိုသော စကားရပ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြက္ခဒိန်အရရေတွက်သော လကို ဆိုသည်။
- (၃၀) “နှစ်” ဆိုသော စကားရပ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြက္ခဒိန်အရရေတွက်သော နှစ်ကိုဆိုသည်။
- (၃၁) “ရေယာဉ်” ဆိုသော စကားရပ်တွင် ရေကြောင်းသွားလာရာ၍ အသုံးပြုသော ယာဉ်အားလုံး ပါဝင် သည်။
- (၃၂) “သင်္ဘော” ဆိုသော စကားရပ်သည် ရွက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ စက်ဖြင့်ဖြစ်စေ သွားလာသော ရေယာဉ်အားလုံး ပါဝင်သည်။
- (၃၃) “ရေယာဉ်မှူး” ဆိုသော စကားရပ်သည် ရေယာဉ်ကိုအမြဲတန်းဖြစ်စေ၊ အခိုက်အတန့်ဖြစ်စေ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရသူ၊ ဦးစီးရသူ၊ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းရသူကိုဆိုသည်။သို့ရာတွင် ယင်းစကားရပ်တွင် ရေကြောင်းပြမပါဝင်။
- (၃၄) “လေယာဉ်” ဆိုသော စကားရပ်တွင် လေကြောင်းသွားလာရာ၌ အသုံးပြုသော ယာဉ်အားလုံး ပါဝင် သည်။
- (၃၅) “လေယာဉ်မှူး” ဆိုသော စကားရပ်သည် လေယာဉ်ကိုအမြဲတန်းဖြစ်စေ၊ အခိုက်အတန့်ဖြစ်စေ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရသူ၊ သို့မဟုတ် ဦးစီးရသူကို ဆိုသည်။
- (၃၆) “သေတမ်းစာ” ဆိုသော စကားရပ်သည် ရေးသားသူသေဆုံးပြီးသည့်နောက် ယင်း၏ဆန္ဒအတိုင်း ပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲစေရန် ညွှန်ကြားခဲ့သော စာတမ်းအမှတ်အသားကို ဆိုသည်။
- (ခ) အထက်ဖော်ပြပါ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်တို့သည် စကားရပ်များပါရှိသော ဥပဒေတွင် အခြား နည်းဖော်ပြထားခြင်း၊ သို့မဟုတ် ရှေ့နောက်စကားဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိသရွေ့သာ အကျိုးသက်ရောက် စေရ မည်။
- ၆။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် အခြားနည်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင်-
- (က) ယောက်ျားကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ်သည် မိန်းမနှင့်လည်းသက်ဆိုင်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။
- (ခ) ဧကဝုဏ် အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့် စကားရပ်သည် ဗဟုဝုဏ်အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့်စကားရပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ ဗဟုဝုဏ် အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့် စကားရပ်သည် ဧကဝုဏ် အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့် စကားရပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၇။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် ကာလအပိုင်းအခြားနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

(က) “မှ”၊ သို့မဟုတ် “မှစ၍” ဟူသောစကားရပ်ကိုသုံးနှုန်းထားလျှင် ဖော်ပြသည့်ရက်၊ သို့မဟုတ် ဖော်ပြသည့်ကာလအပိုင်းအခြား ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ခ) “အထိ” ဟူသောစကားရပ်ကို သုံးနှုန်းထားလျှင် ဖော်ပြသည့်ရက်၊ သို့မဟုတ် ဖော်ပြသည့် ကာလ အပိုင်းအခြား ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၈။ ။ တဦးတယောက်သောသူ၏ အသက်ကိုတွက်ချက်ရာတွင် ယင်းကိုမည်သည့်အချိန်၌ပင် မွေးသည် ဖြစ်စေ၊ မွေးနေ့ကို တနေ့ဟုသတ်မှတ်ကာ ထည့်သွင်းရေတွက်ရမည်။ မွေးနေ့၏ တနှစ်ပတ်လည်သောနေ့သို့ ကူးဝင်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အသက်တနှစ်ပြည့်သည်ဟု သတ်မှတ်ရမည်။

၉။ ။ မှုခင်းကိစ္စတစ်ခုခုကို ရုံးတစ်ခုခု၌ နေ့တနေ့တွင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် ဥပဒေတရပ်ရပ်က ပြဋ္ဌာန်းထား ရာ၌ အဆိုပါနေ့သည် ရုံးပိတ်ရက်နေ့ဖြစ်လျှင် ထိုမှုခင်းကိစ္စကို ထိုရုံးပြန်လည်ဖွင့်လှစ်သည့်နေ့တွင် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်သော် ယင်းမှုခင်းကိစ္စကို သတ်မှတ်ထားသောအချိန်အတွင်း ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သည်ဟု မှတ်ယူ ရမည်။

ခြွင်းချက်။ ။ ဤပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် “ကာလစည်းကမ်းသတ် ဥပဒေ”တွင် အကျုံးဝင်သော မှုခင်း ကိစ္စနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

၁၀။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ အကြောင်းကြားစာ၊ ဆင့်စာ၊ ပေးစာတစ်ခုခုကို စာပို့တိုက်မှတစ်ဆင့် ပို့ခွင့်ပြုသည့် အခါ ထိုစာကိုမှန်ကန်စွာ လိပ်တပ်ပြီးနောက် စာပို့တိုက်ကမှတ်ပုံတင် ပြုလုပ်၍ပို့ခြင်းသည် ယင်းသို့ ပို့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ထိုသို့ပို့ခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သက်သေထင်ရှားအောင် မပြနိုင်လျှင်ထိုစာကို စာပို့တိုက်က သာမန်အားဖြင့် ဝေငှပေးအပ်သင့်သည့် အချိန်တွင် ပို့ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၁၁။ ။ အကွာအဝေးကို တိုင်းတာရာ၌ ရေညီပြင်ပေါ်တွင် မျဉ်းဖြောင့်အတိုင်း တိုင်းတာရမည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေတရပ်ရပ်၌ အခြားနည်းပြဋ္ဌာန်းထားလျှင် ယင်းသို့ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းအရသာ တိုင်းတာရမည်။

အခန်း ၄

ဥပဒေထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အာဏာတည်ခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း

၁၂။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်၌ အခြားနည်းပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပါက ယင်းဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်တဝန်းလုံးတွင် အာဏာတည်ရမည်။

၁၃။ ။ (က) ဥပဒေတိုင်းကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက လက်မှတ်ရေးထိုး ရမည်။ ယင်းကိုပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

(ခ) ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် ယင်းဥပဒေအာဏာတည်သည့်နေ့ရက်ကို အတည့်အလင်း သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက ကြေညာသည့်နေ့ရက် တွင် စတင်အာဏာတည်ရမည်။

- (ဂ) ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် မည်သည့်နေ့ရက်မှစ၍ အာဏာတည်စေရမည်ဟု ဖော်ပြထားလျှင် ယင်းဥပဒေ သည် စတင်အာဏာတည်ရမည့်နေ့သို့ ကူးသည့်နှင့်တပြိုင်နက် အာဏာတည်စေရမည်။
- ၁၄။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေ တရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းလျှင် ယင်းသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုမီက-
- (က) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အာဏာသက်ရောက်ခဲ့ခြင်းကို မထိခိုက်စေရ။ ထို့ပြင် ယင်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နည်းလမ်းတကျ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်တို့ကို မထိခိုက်စေရ။
- (ခ) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရရှိခဲ့သည့်ရပိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် အခွင့်အရေးကို လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည့်တာဝန်နှင့် ကျခံခဲ့ရသည့် ကြွေးမြီတို့ကိုလည်းကောင်း မထိခိုက် စေရ။
- (ဂ) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ခံခဲ့ရသော ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် ပစ္စည်း သိမ်းယူခံရခြင်းတို့ကို မထိခိုက်စေရ။
- (ဃ) အထက်ကဆိုခဲ့သော ရပိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် အခွင့်အရေး၊ သို့မဟုတ် တာဝန်၊ သို့မဟုတ် ကြွေးမြီ၊ သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်၊ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် ပစ္စည်းသိမ်းယူခံရခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စုံစမ်း စစ်ဆေးမှု၊ မှုခင်း၊ တရားစွဲဆိုလျှောက်ထားနိုင်ခွင့်တို့ကို မထိခိုက်စေရ။ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ချက်သည် အတည်ဖြစ်နေသေးဘိသကဲ့သို့ ဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင်သည့်ပြင်၊ ယင်းဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ပေး ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ခြွင်းချက်။ ။ ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုသော ဥပဒေ၌ တနည်းတဖုံ ဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းသာ ဖြစ်စေရမည်။
- ၁၅။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေတရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းပြီးသည့်နောက်ယင်းသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်း ပြု သော ဥပဒေကိုတဖန်ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြန်လျှင် ရုပ်သိမ်းခြင်းခံခဲ့ရသော မူလဥပဒေသည်ပြန်လည်၍ အာဏာ မတည်စေရ။ သို့ရာတွင်နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုသော ဥပဒေတွင် တနည်းတဖုံဖော်ပြ ထားလျှင် ယင်းသို့ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းသာ ဖြစ်စေရမည်။
- ၁၆။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေတရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းပြီးသည့်နောက်၊ ရုပ်သိမ်း ခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အစားထိုးသည့် အနေဖြင့်ဥပဒေအသစ်တရပ် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မည်သည့် ဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် စာချုပ်စာတမ်းတွင်မဆို ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော မူလဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရည်ညွှန်း ခြင်းသည်၊ အဆိုပါဥပဒေသစ်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူရမည်။

အခန်း ၅

အာဏာမတည်သေးသောဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

- ၁၇။ ။ (က) ဥပဒေတရပ်ရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ ယင်းဥပဒေသည် ချက်ချင်းအာဏာ မတည် သေးလျှင် ယင်းဥပဒေအရပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် စည်းကမ်း ဥပဒေများကို ကြိုတင်၍ထုတ်ပြန်ထားနိုင်သည်။

- (ခ) ယင်းသို့အာဏာမတည်သေးသည့် ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါကိစ္စများနှင့်သက်ဆိုင်သော အမိန့် များကို ကြိုတင်၍ထုတ်ပြန်ထားနိုင်သည်-
- (၁) ယင်းဥပဒေနှင့်သက်ဆိုင်စေခြင်းကိစ္စ၊
 - (၂) ယင်းဥပဒေအရ တရားရုံးနှင့် အခြားရုံးများ ဖွဲ့စည်းခြင်းကိစ္စ၊
 - (၃) ယင်းဥပဒေအရ တာဝန်ယူရသောအဖွဲ့အစည်း ခန့်ထားသည့်ကိစ္စ၊
 - (၄) အကြီးအကဲ၊ တာဝန်ထမ်းဆောင်သူ၊ ဝန်ထမ်းတို့ကိုခန့်ထားသည့်ကိစ္စ၊
 - (၅) ယင်းဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသောကိစ္စ၊
 - (၆) ယင်းဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရသည့် အဖွဲ့အစည်း၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေရာတွင် မည်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသောကိစ္စ၊
 - (၇) မည်သည့်အခကြေးငွေပေးရမည်ဟူသော ကိစ္စ။
- (ဂ) ယင်းသို့ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်သည် ယင်းဥပဒေစတင် အာဏာမတည်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံးအကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိစေရ။

အခန်း ၆

နည်းဥပဒေစသည်တို့ပြုလုပ်ခြင်း၊ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုခြင်း

- ၁၈။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေထုတ်ပြန်နိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ယင်းနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ သို့မဟုတ် အမိန့်ကိုဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းလည်းပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၁၉။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့် ကြော်ငြာစာနှင့် အမိန့်တခုခု၌ ပါရှိသော စကားရပ်များ၏အဓိပ္ပါယ်သည် ယင်းဥပဒေတွင် အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။ သို့ရာတွင် အခြားနည်းအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရမည်ဟု ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းလျှင် ယင်းသို့ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။
- ၂၀။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်ကို ရုပ်သိမ်းပြီးနောက် ယင်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ ကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် အသစ်တရပ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်အခါ အဆိုပါ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ချက်အရ ပြုလုပ်ခဲ့သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာနှင့်တကွ ရာထူးခန့်ထားမှုအသီးသီးသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်နှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ ဆက်လက်အာဏာ တည်စေ ရမည်။

အခန်း ၇

ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများ

၂၁။ ။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးတို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ ချမှတ်သည့်ငွေဒဏ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့မသက်ဆိုင်စေရဟု ထိုဥပဒေတွင် အတည်အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားလျှင် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

၂၂။ ။ ပြုလုပ်မှု၊ သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှု တခုခုသည် ဥပဒေနှစ်ရပ်၊ သို့မဟုတ် နှစ်ရပ်ထက်ပိုသော ဥပဒေများ အရ ပြစ်မှုမြောက်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို ယင်းဥပဒေများအနက် ဥပဒေတရပ်ရပ်ဖြင့်သာ တရားစွဲဆို အပြစ်ပေးရမည်။ ပြစ်မှုတရပ်တည်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်တကြိမ်ထက်ပို၍ မခံစေရ။

အခန်း ၈

တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ဆက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်း

- ၂၃။ ။ တာဝန်တခုခုကို ပေးအပ်ရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်အမည်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ရာထူးအလျောက်ဖြစ်စေ ပေးအပ်နိုင်သည်။
ယင်းသို့ပေးအပ်ရာ၌ ခေတ္တသော်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းသော်လည်းကောင်း ပေးအပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် တာဝန်ပေးအပ်ခွင့်ပြုသော ဥပဒေ၌ တနည်းတဖုံဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းသာ ဖြစ်စေရမည်။
- ၂၄။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်ရပ်သည် တာဝန်တခုခုကို ထမ်းဆောင်နေသူနှင့် သက်ဆိုင်ကြောင်း ပါရှိ လျှင် ယင်းတာဝန်ကို အခိုက်အတန့်အားဖြင့်ထမ်းဆောင်နေသူနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၂၅။ ။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တရပ်ရပ်သည် အဖွဲ့အစည်းတခုခု၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်နှင့် သက်ဆိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်း၊ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ဆက်ခံသူနှင့်လည်း သက်ဆိုင် သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၂၆။ ။ ဥပဒေတရပ်ရပ်အရ သူတဦးကို ရာထူးတခုခုတွင် ခန့်ထားနိုင်ခွင့်ရှိသော အာဏာပိုင်သည် ထိုသို့ခန့်ထားသောသူကို ရာထူးမှရပ်စဲခြင်း၊ သို့မဟုတ် ထုတ်ပယ်ခြင်းလည်း ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုဥပဒေ၌ ယင်းကဲ့သို့မဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

အခန်း ၉

အထွေထွေ

- ၂၇။ ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ဥပဒေများ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို တညီ တညွတ်တည်းဖြစ်စေရန် ဖွင့်ဆိုပေးရမည်။
- ၂၈။ ။ (က) ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအာဏာ စတင်တည်သည့်နေ့၌ ယင်းအခြေခံဥပဒေတွင် ပါရှိသော စကားရပ်များဖြင့် ရှိရင်းစွဲဥပဒေများတွင် ပါရှိသော သက်ဆိုင်ရာစကားရပ်များကို ဆီလျော်အောင် အစားထိုးပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
(ခ) ဥပဒေတရပ်ရပ်တွင် ပါရှိသော စကားရပ်တခုခုကို အခြေခံဥပဒေတွင်ပါရှိသော မည်သည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးပြောင်းလဲကြောင်းကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

၂၉။ ။ မြန်မာနိုင်ငံယေဘုယျ စကားရပ်များ အက်ဥပဒေ (The Burma General Clauses Act) ကို ဤဥပဒေဖြင့် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

(ပုံ) ဦးနေဝင်း၊

ဥက္ကဋ္ဌ၊

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လွန်ရေးကောင်စီ။

ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၃၃၅ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၁ ရက်။

(၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်)။

အမိန့်အရ၊

(ပုံ) ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး မြကျော်၊

အတွင်းရေးမှူး၊

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လွန်ရေးကောင်စီ။